

Prostor mezi domy

„Žádný dům není sám o sobě a pro sebe, ale je součástí nějakého prostředí,“ říká Jakub Kynčl, který společně s Jiřím Kneslem vede v Brně atelier, jehož záběr sahá od rodinných domů až po velké urbanistické celky. Tuto myšlenku architekti rozvedli i na nedávné výstavě, která tak nebyla pouhou retrospektivou, ale i nastolením důležitých témat.

EN Space among the Buildings

“No building is entirely on its own or only for itself, but it is a part of certain environment,” says Jakub Kynčl, who together with Jiří Knesl manages Brno atelier, which covers designs ranging from family houses to large urban areas. Architects developed this idea at a recent exhibition, which therefore was not just a retrospective, but also a presentation of important topics.

JAKUB KYNČL:

„Naší ideální zakázkou je městský projekt v Bohigasově slova smyslu – stavba, kde se vzájemně proplétá dům s městem a potkává veřejné se soukromým.“

Vaše výstava v pražské Galerii Jaroslava Fragnera je pojmenována Mezi městem a domem. Co je tím „mezi“?

„Mezi“ je hranice, na které neustále balancujeme. Je to vyjádření skutečnosti, že žádný dům není sám o sobě a pro sebe, ale je součástí nějakého prostředí, které ho ovlivňuje, a naopak.

Jak hodnotíte z tohoto pohledu kvalitu veřejného prostoru v českých městech?

Nerad bych v tomto případě zobecňoval. Mnohá veřejná prostranství jsou krásná, dobře navržená a dobře spravovaná, ale zároveň je spousta neutěšených míst, která na svoji kultivaci zatím stále čekají. Obecně lze snad konstatovat pouze to, že tak jak se mnohá města a obce po roce 1989 věnovala především opravám podzemní části veřejné infrastruktury, tak v posledních pěti letech můžeme pozorovat narůstající snahu opravit a dotvořit i to, co je nad zemí, tj. náměstí, ulice a parky.

Co by dle vašeho názoru mohlo tuto situaci zlepšit?

Myslím, že nejde ani tak moc o zlepšení, jako spíš o vytrvání v nastoupeném trendu. Všechny tyto zásahy jsou nákladné a nelze je udělat mávnutím kouzelného proutku.

V některých evropských městech – bez ohledu na klima – je v ulicích měst

bohatý život, u nás je preferován spíše privátní prostor za zdí nebo plotem. Čím to podle vás je?

To je do značné míry dědictví komunismu. Hlavním hybatelem je v tomto směru myšlení lidí, ale to nejde změnit ze dne na den. Vzpomeňte si, jak vypadala veřejná prostranství před deseti lety a jak v nich vypadal život. Jistě budete souhlasit, že změna je velká, jenom si ji neuvědomujeme, protože je postupná, a pro nás, kteří zde žijeme, je tedy velmi nenápadná a neviditelná.

Jakou roli v tom hraje architektura domů ve městě?

Za důležitější považujeme měřítko a to, jak jednotlivé domy komunikují s přiléhajícím veřejným prostranstvím. Kvalitní architektura samotných domů pak může přidat něco navíc. Udělat z dobře fungujícího města město krásné.

Která města by mohla být příkladem hodným následování?

Asi nelze nezmínit mnohokrát skloňovanou Litomyšl, ale myslím, že mezi menšími městy lze pěkných a dobře udržovaných měst najít mnohem víc.

Jak se liší vaše současná architektonická praxe od doby před dvanácti lety, kdy jste založili vlastní atelier?

Těch rozdílů je mnoho. Mohl bych mluvit

o tom, že je nás víc, že pracujeme na větší škále zakázek, ale myslím, že to podstatně se událo ve společnosti. Celá společnost je prochnutá nedůvěrou a nervozitou a nikdo nemá chuť dělat něco pozitivního, jak tomu bylo v devadesátých letech. A to je to, co nejvíce ovlivňuje naši dnešní praxi.

Zajímáte se o výsledky své práce také s několikaletým odstupem?

Určitě. Vždyť to je nejlepší možné poučení pro příští zakázky.

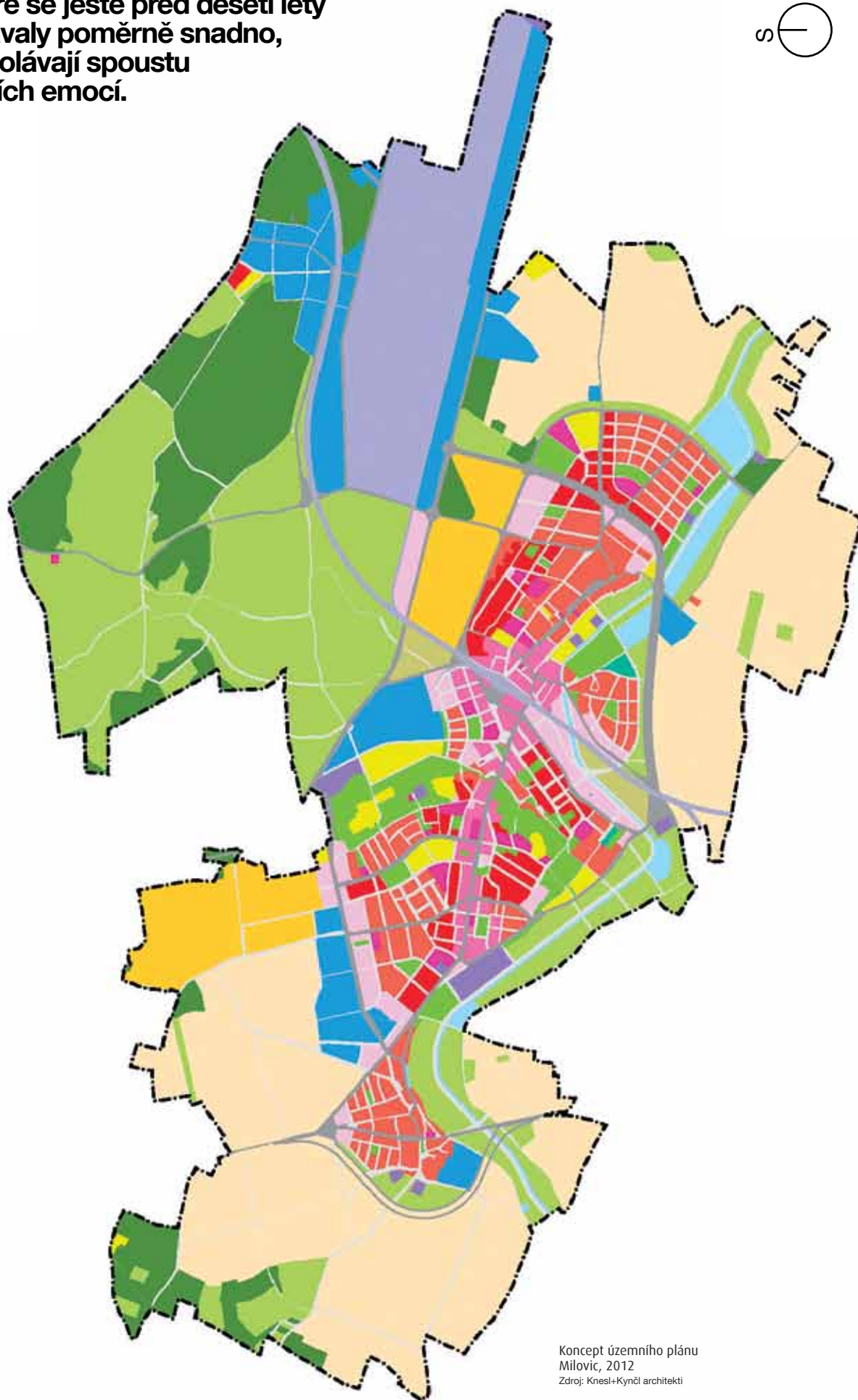
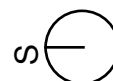
Vedle projektů staveb se zabýváte i územním plánováním a urbanismem. Jak se vám daří projekty prosazovat?

Střídavě úspěšně... Do značné míry to souvisí se zmiňovanou náladou ve společnosti. Věci, které se ještě před deseti lety projednávaly poměrně snadno, dnes vyvolávají spoustu negativních emocí, které většinou pramení z nepochopení, a to nechtěného i chtěného.

Čím to je? Jaké překážky musíte překonávat?

Úloha architekta je syntetická, musí zařídit rovnováhu mezi jednotlivými zájmy v území a mezi různými pohledy na jeho směřování. Největšími překážkami je lenost a alibismus značné části úředníků (čest výjimkám). Každý vidí jen to svoje a nikdo nechce za nic převzít odpovědnost.

**Věci, které se ještě před deseti lety
projednávaly poměrně snadno,
dnes vyvolávají spoustu
negativních emocí.**

Koncept územního plánu
Milovic, 2012
Zdroj: Knesl+Kynčl architekti

Připravujete například územní plán Milovic, poměrně komplikovaného místa v oblasti bývalého vojenského prostoru, které se po pádu komunistického režimu začalo dynamicky rozvíjet. Co konkrétně podle vás Milovice potřebují?

Milovice jsou zajímavá výzva. Prostor, kde dnes žije kolem 13 tisíc lidí, ale zcela mu chybí atributy městskosti. A to je to, co se našim návrhem snažíme dodat – jasnou hierarchii a definici městských prostorů – od ulice přes náměstí až po parky. Ale to není všechno. V Milovicích chybí značná část vybavenosti, pracovní příležitosti, ale i plochy pro rodinné domy. Dnes se tu bydlí

hlavně v opravených vojenských bytovkách, které fungují především jako startovací bydlení, ale když už máte start za sebou a chcete se posunout o kousek dál, nemáte kam.

Jak se liší vaše práce na projektu budovy oproti urbanistickým koncepcím? Nechybí vám možnost zasáhnout do širšího kontextu stavby?

Někdy chybí, ale v podstatě to je zcela stejný proces. Mění se pouze měřítko a skladebné prvky.

Jak důležitá je z pohledu urbanismu krajinářská architektura?

Společně mají to, že se v obou

1< Rodinný dům v Medlánkách, 2011
2< Obnova obřadní síně Nové radnice v Uherském Hradišti, 2009
3< Rodinný dům ve Slavkově u Brna, 2012

případech jedná o antropocentrické činnosti. Urbanismus se zabývá stavbou měst a krajinářská architektura vytváří to, čemu říkáme kulturní krajina. Jsou to dvě profese, které se zabývají dvěma částmi našeho prostředí, a někdy se vzájemně proplétají a jindy zase ovlivňují svým řešením řešení sousedního prostoru.

Nedávno dokončené ekologické centrum Javorník vyrostlo na bývalém smetišti. Jak jste v tomto případě pracovali s kontextem?

Kontextem v tomto případě nebylo smetiště, ale okolní krajina Rychlebských hor a polozapomenutá kultura této části Sudet. <

